

पूर्वमध्यमा द्वितीयखण्ड

विषय कोड : 608

वास्तुविज्ञानम्
चतुर्थ-प्रश्नपत्रम्

समय : 3 घण्टे

पूर्णांक : 100

1. समीचीनमुत्तरं चिनुत — 10×2=20
- (1) पाषाणैः गृहस्य निर्माणे पुण्यं लभ्यते —
 (अ) कोटीगुण (ब) दशगुनाधिकम्
 (स) शतकोटिं (द) अनन्तगुणम्
- (2) स्वनामराशे द्वितीयपञ्चमनवम् दशम् एकादशान्यतम राशियुक्ते निवासः कार्यः —
 (अ) ग्रामे (ब) वने
 (स) गृहे (द) जनपदे
- (3) राहू दशायां फलं भवति —
 (अ) उद्वेगेः (ब) धनलाभः
 (स) अग्निपीडा (द) स्वास्थ्य हानि
- (4) 'पूर्व दिक्वणा भूः' इत्यस्य फलमस्ति —
 (अ) धनलाभम् (ब) अग्निभयम्
 (स) मृत्युः (द) कष्टदा
- (5) भूखनने वराटिका दर्शने भवेत् —
 (अ) भूमि निवासो न कार्यः (ब) दुःखंकलहश्च
 (स) कष्टम् (द) भूस्वामिनः मृत्युः

- (6) पूजितकोणं विधिवत् प्रपूज्य शिलान्यासं करणीयम् -
 (अ) नैऋत्यकोणे (ब) आग्नेयकोणे
 (स) ईशाने (द) वायव्ये
- (7) गृहस्य दक्षिण नैऋत्य मध्ये विधानम् अस्ति -
 (अ) श्रीवास (ब) शयनगृहम्
 (स) भोजनस्थानम् (द) शौचस्थानम्
- (8) भूमिशोधने विशां सूत्रं भवेत् -
 (अ) दर्भमयम् (ब) मौञ्जम्
 (स) कार्पासम् (द) सौवर्णम्
- (9) कृतिकादित्रयं गृहनक्षत्र विचारे फलमस्ति -
 (अ) उद्वेगः (ब) सन्ततिलाभः
 (स) धनागमः (द) प्रवासम्
- (10) लग्ने शनौ, - फलं भवति -
 (अ) वज्रपातः (ब) कोषहानिः
 (स) मृत्युः (द) दरिद्रता

2. रिक्तस्थानानि पूर्तिं कुरु -

5×2=10

- (1) लग्ने गुरौ .....
 (2) तृतीय भावे शुभग्रहाणां फलं ..... भवति।
 (3) पञ्चमभावे गुरुः ..... करोति।
 (4) वज्रव्याघात शूल योगेषु ..... शास्त्रनिषिद्धः।
 (5) ब्राह्मण राशेः ..... द्वारं शुभं भवति।

3. समीचीनं युग्मं मेलयन्तु -

5×2=10

(1) कृतयुगारम्भे समुद्भूतं - 4	(i) पूर्वप्लवा
(2) प, फ, ब, भ 5	(ii) गृहनिर्माणं शुभम्
(3) शनि दशायाम् 2	(iii) मूषक वर्ग
(4) क्षत्रियाणाम् 1	(iv) वास्तुपुरुषः
(5) मेष सूर्ये 3	(v) रोगः लभ्यते

4. सत्यम्/असत्यम् वेती लेखनीयम् - 5×2=10
- (1) धनुसूर्ये गृहनिर्माणं हानिकरम्। ✓
- (2) माघमासे धनुसूर्यः शुभम् भवति। ✗
- (3) लग्ने बुधे कुशलशक्तिरायुर्वद्धि भवति। ✓
- (4) वास्तुपुरुषस्य वाम कक्षौ शुभः खातो भवति। ✓
- (5) प्रथमतः वास्तु क्षेत्रात् दक्षिणदिशि पश्चिमदिशिका गृहं निर्मायात्। ✗

5. एकपदेन उत्तरत - 10
- (1) क्षत्रियराशेः कस्मिन् दिशायां द्वारं शुभं भवति ?
- (2) मार्गविद्धं द्वारं का हानि करोति ?
- (3) नवगृहप्रवेशः कस्मिन् अयने शुभं भवति ?
- (4) कृतयुगारम्भे समुद्भूतं भूतस्य ब्रह्मण किं नामकरणं अकरोत् ?
- (5) पञ्चम भावे गुरुः किं करोति ?

6. लघूत्तरीयाः प्रश्नाः - 5×2=10
- (1) प्रकारान्तरेण भूमिलक्षणानि लिखत।
- (2) गृहारम्भे रामदैवज्ञमतं लिखत।
- (3) गजपृष्ठ भूमिलक्षणम् लिखत।
- (4) गृहारम्भे निषिद्धयोगाः लिखत।
- (5) परगृह निवास फलम् लिखत।

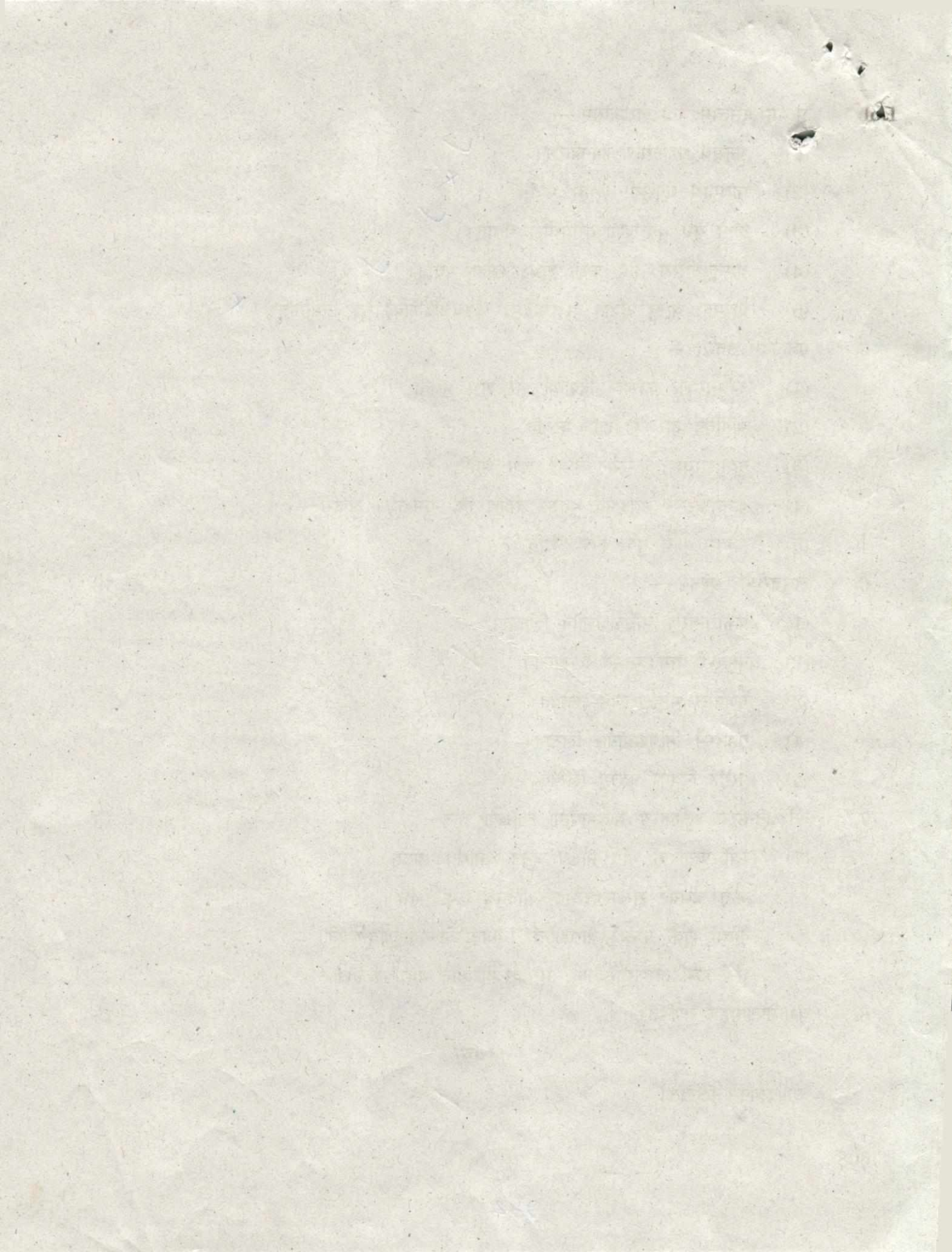
7. कश्चिदेकस्य श्लोकस्य मातृभाषायां व्याख्यां कुरु : 15
- (1) स्त्री पुत्रादिक भोग सौख्य जननं धर्मार्थकामप्रदम्।
जन्तू नामयनं सुखास्पदमिदं, शीताम्बुं धर्मा पहम्॥
- (2) कृत्वां शुक्रं पृष्ठतो वामतोऽर्कं विप्रान्पूज्यानग्रतोपूर्णकुम्भात्।
रम्यं हर्म्यं तोरणंसृग्वितानैः सम्यक्स्त्रीभिर्गीत वाद्यैर्विशेत्रत्॥

8. वृक्षारोपणमुहूर्त्तं वर्णयत। 15

अथवा

वर्गादिज्ञानम् लिखत।

उत्तर पत्रक

प्राशनिक कोड क्र.....

पृष्ठ क्र. - 01

प्रश्न पत्र/आदर्श उत्तर

परीक्षा का नाम - पूर्वमध्या / उत्तरमध्या, खण्ड-प्रथम / द्वितीय

विषय..... विषय कोड 608..... माध्यम.....

कुल प्रश्न..... 08.....

समय - 3 घण्टा

पूर्णांक..... 100

निर्देश

प्रश्न क्रमांक	प्रश्न के लिए अधिकतम अंक
1-	(1) - द, (2) - अ, (3) - द, (4) - अ, (5) - ब, (6) - ब, (7) - द, (8) - अ, (9) - अ, (10) - द।
2.	(1) - धर्मदिकार्यम् (2) - शुभम् (3) - वस्त्रधनलाभम् (4) - शूलरम्भ (5) - पूर्वकारम्
3.	1 - 4 2 - 5 3 - 2 4 - 1 5 - 3
4.	(1) सत्यम् / 2 - असत्यम् / 3 - सत्यम् / 4 - सत्यम् / 5 - असत्यम् /
(5)	1 - उत्तरकारम् / 2 - ग्रहस्वामिनम् / 3 - उत्तरायण / 4 - वास्तुदुःखः /
(6)	(1) कुशपुत्राभूति - ब्राह्मी, शरणावली शक्ति समुद्रकाशावशा, सर्वव्यापी च भूति शूद्रसुत्तम्। (2) मङ्गलरविविवासरौ, यतुर्षासप्तमी नवमी चतुर्दशी अमातिथिः चरमं वा 01 - पर्युक्तं च ल्युक्त्वा अष्टमद्वादशातिरिक्त भावेषु शुभे ग्रहे स्थितवति - वृत्तौ षष्ठे (आदर्श) च भावे पापग्रहे स्थितवति - शूलरम्भः शुभाप-भावति।

प्राश्निक कोड क्रं.....

पृष्ठ क्र. - 01

परीक्षा का नाम :- पूर्वमध्यमा / उत्तरमध्यमा, खण्ड-प्रथम / द्वितीय

प्रश्न पत्र/आदर्श उत्तर

विषय..... विषय कोड 608 ..... माध्यम.....

कुल प्रश्न.....

समय - 3 घण्टा

निर्देश

पूर्णांक.....

प्रश्न क्रमांक	प्रश्न के लिए अधिकतम अंक
6	(3) - दक्षिणपश्चिमनेत्रं व्याप्यकोणो रथा मूढं गजपृष्ठा उच्यते । इयं लक्ष्मीं धनं आयुश्च वर्धयति । (4) वध-व्याघात-शूल-व्यतिपात-अतिगण्ड, विष्णुमधु गण्ड, परिधयोगेषु ग्रहारम्भः शास्त्रनिषिद्धो वर्तते । (5) परमूढे विना शुल्लहानं कृताः सर्वाः शिल्पाः - स्मार्तक्रियाः स्वस्य कृतं निष्फलाः भवन्ति । तत्फलं च तत्फलं ब्रह्मस्वामी प्राप्नोति ।
हस्ताक्षर.....	

(Handwritten signature and date)
20/3/2019